

Nr 62.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete; given Stockholms slott den 25 februari 1949.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1943 om tillståndstvång för byggnadsarbete¹, vilken enligt lag den 23 april 1948 (nr 186) gäller till och med den 30 juni 1949, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1950.

¹ Senaste lydelse se 1948: 186 och 749.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 feb-
ruari 1949.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Sköld fråga angående *förlängd giltighet av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete* samt anför.

Lagen den 30 juni 1943 (nr 444; ändr. nr 186/1948 och 749/1948) om tillståndstvång för byggnadsarbete gäller — sedan dess giltighetstid blivit förlängd, senast genom lag den 23 april 1948 (nr 186) — till och med den 30 juni 1949.

Lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete stadgar i 1 §, att Konungen äger vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, i den mån det finnes erforderligt för att upprätthålla ett fast penningvärde och befrämja en ändamålsenlig användning av förnödenheter och arbetskraft, förordna, att 2—7 §§ i lagen skola äga tillämpning. I 2 § stadgas, att byggnadsarbete icke må bedrivas utan särskilt tillstånd (byggnadstillstånd), vilket meddelas av Konungen. I den mån Konungen förordnar därom må tillstånd meddelas jämväl av myndighet, åt vilken Konungen uppdrager att utöva tillsyn över tillämpningen av lagen, eller myndighet, som är underordnad tillsynsmyndigheten. Vidare innehåller lagen, i 3 § definition å begreppet byggnadsarbete, i 4 § föreskrift om att i byggnadstillstånd må stadgas begränsning eller villkor för arbetets bedrivande eller för användningen av förnödenheter eller arbetskraft, i 5 § bestämmelse om undantag i vissa fall från kravet på tillstånd för byggnadsarbete, i 6 § stadgande om rätt till tillträde till arbetsplats m. m. för dem, som ha att taga befattning med tillsyn över efterlevnaden av lagen, samt i 7 § åläggande för den, som bedriver byggnadsarbete, samt för hos honom anställd arbetstagare att lämna de upplysningar och förete de handlingar, som äro erforderliga för tillsynens utövande. Slutligen finnas i lagens 8—15 §§ straff-, åtals- och fullföljdsbestämmelser ävensom i 16 § stadgande, enligt vilket Konungen eller efter

Konungens förordnande tillsynsmyndigheten äger meddela närmare tillämpningsföreskrifter.

Genom kungörelse den 29 juli 1943 (nr 640; ändr. nr 882/1943, 148/1945, 752/1945, 222/1946, 79/1947, 883/1947 och 750/1948) med tillämpningsföreskrifter till lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete, vilken kungörelse trädde i kraft den 1 augusti 1943, har Kungl. Maj:t förordnat, att 2—7 §§ nyssnämnda lag skola äga tillämpning samt meddelat tillämpningsföreskrifter till lagen.

Vid behandlingen i årets statsverksproposition (»Inkomsterna») av frågan om den samhällsekonomiska balansen har framhållits, att med hänsyn till det ekonomiska läget begränsningen av investeringar genom en restriktiv byggnadsreglering måste fortsätta. Vidare har beträffande investeringsverksamheten anförts, att i detta syfte en investeringsbudget upprättats för den reglerade byggnads- och anläggningsverksamheten 1949. En redogörelse för denna budget, vilken skall tjäna som ledning vid tillståndsgivningen, ävensom för utfallet av 1948 års investeringsbudget lämnas i »Översikt över det ekonomiska läget 1949», vilken såsom bilaga fogats till statsverkspropositionen (Inkomstbilagan, bihang 2). Av redogörelsen framgår bl. a. att tillståndsgivningen under år 1948 i stort sett följt tillståndsbudgeten för nämnda år. Genom begränsningen av byggnads- och anläggningsverksamheten syntes en lättnad på marknaderna för byggnadsmaterial ha inträtt bland annat för cement, murtegel, värmepannor och spisar, vilket medgivit en återgång till fria inköp och kortare byggnadstider. Samtidigt beräknas cirka 20 000 årsarbetare ha friställts, vilket anses ha underlättat industriens rekrytering av arbetskraft.

I redogörelsen har vidare anförts, att för investeringarna inom den tillstandsreglerade sektorn räknats med en nedgång i förhållande till 1948 från 2 080 miljoner kronor till 1 920 miljoner kronor eller med 8 procent. Den ytterligare begränsning av den reglerade byggnadsverksamheten, som sålunda planerats för 1949, hade, förutom av allmän-ekonomiska skäl, ansetts nödvändig bland annat med hänsyn till önskemålet att minska användningen av byggnadsjärn såsom ett led i strävandena att öka för export tillgängliga varukvantiteter. I fråga om arbetskraft kunde 1949 års byggnadsprogram tänkas medföra en minskning i sysselsättningen vid reglerad byggnadsverksamhet motsvarande inemot 10 000 årsarbetare.

Av vad sålunda och i övrigt anförts i statsverkspropositionen rörande den samhällsekonomiska balansen framgår, att förhållandena alltjämt äro och kunna förväntas förbli sådana, att en fortsatt tillämpning av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete efter den 30 juni 1949 torde vara ofrånkomlig. Det förtjänar i detta sammanhang tilläggas att den 1 januari 1949 hos myndigheterna förelågo icke avgjorda ansökningar om byggnadstillstånd avseende en sammanlagd byggnadskostnad om cirka 2 570 miljoner

kronor. Detta belopp överstiger sålunda väsentligt vad som enligt den upprättade investeringsbudgeten beräknats kunna medgivas. Under dessa förhållanden synes lagen böra erhålla förlängd giltighet, förslagsvis till och med den 30 juni 1950. Någon ändring i lagen synes i förevarande sammanhang icke påkallad.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

M. Silfverstolpe.

¹ Denna bilaga, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 22 februari 1949.

Närvarande:

justitieråden GEIJER,
DAHLMAN,
LECH,
regeringsrådet QUENSEL.

Enligt lagrådet den 11 februari 1949 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 4 februari 1949, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för socialdepartementets rättsavdelning, hovrättsrådet Y. Samuelsson.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Bengt Larson.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1949.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Sköld lagrådets den 22 februari 1949 avgivna utlåtande över det den 4 februari 1949 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Särnmark.